

[Hannu Välimäki](#) , teologian, kasvatustieteen ja filosofian tohtori [Itsenäisyysjuhlapuhe Keuruulla 6.12.2009](#)

[Keuruun itsenäisyysjuhla 6.12.200](#)

Kunnioitetut lotat ja vihreät sisaret, sotiemme veteraanit, kunniakansalaisemme! Arvoisa juhlaväki!

Itsenäisyyspäivä on suurin kansallinen juhlapäivämme. Nyt se on tavallista huomattavampi talvisodan 70-vuotismuiston vuoksi. Tuolloin elettiin isänmaan kohtalonhetkiä. Jos asiat olisivat kulkeneet NL:n suunnitelmien mukaan, meillä ei olisi ollut enää itsenäisyyspäivää 1939. Talvisota meni kuitenkin toisin kuin vihollinen oletti. Siksi tätä sotaa on käsitelty paljon TV:ssä, lehdissä ja eri tilaisuuksissa, myös Keuruulla. On haluttu osoittaa kiitollisuutta teille rintaman ja kotirintaman sankareille. Me nuoremmat, jotka emme silloin osanneet kuin itkeä ja ihmetellä, emme saa unohtaa tuota aikaa. Olemme sen velkaa historiallemme, veteraaneillemme, maallemme ja itsellemme. Te itsenäisyytemme takaajat olette läsnäolevaa historiaa. Tekonne ovat totta. Voitte olla niistä ylpeitä ja muistella niitä. Mannerheim sanoi, ettei hän ollut nähnyt missään suomalaisen sotilaan vertaista. Naapurimme kieltää koko sodan ja pitää sitä vain rajakahakkana.

70 v. sitten itsenäinen Suomi oli vasta 22 -vuotias. Muistan tuosta ahdistavasta ajasta ihmisten huolen, pimennysverhot, "Molotoffit" ja pommikoneiden jylän. Puhuttiinkin hiljaa, kuin peläten äänen kuuluvan lentokoneeseen tai Venäjälle. Kukaan ei tiennyt silloin, että Hitlerin ja Stalinin etupiiriä Suomessa oli tullut NL:n etupiiriin. Se sai menetellä kanssamme, miten tahtoi. Ja tahtoihan se: se vaati heti alueitamme. Kun neuvottelut niistä päättyivät, se järjesti 26.11. provokaation väittäen Suomen ampuneen tykeillä Mainilan kylää; NL ampui itse omia peltojaan, sillä vain 8 km kantaneet omat tykkimme olivat 20 km:n päässä. Terijoelle oli jo perustettu O. V. Kuusisen "Suomen kansanhallitus", ja 30.11.39 NL aloitti talvisodan ilman sodanjulistusta ja pommitti 16 paikkakuntaa. Vihollispropaganda neuvoi sotilaita heittämään pois aseensa, koska sota mahtavaa Punarmeijaa vastaan oli hyödytön ja toivoton.

Talvisota oli toinen vapaussotamme. Ensimmäinen, josta valitettavasti tuli katkera veljessota, oli käyty 21 vuotta aiemmin. Vihollinen oli alkuaan sama molemmissa sodissa: 1918 sitä ajettiin täältä pois, 1939 sitä ei päästetty tänne. Kylmä tosiasia oli sama kuin aina: maassa on aina armeija, ellei se ole oma, se on vieras. Me halusimme, että se oli oma. Siinä kansallisen olemassaolomme lyhyt ja kova oppimäärä. Kohtalomme on sidottu maantieteeseemme, jolle emme voi mitään. 70 v. sitten osallemme oli varattu finis Finlandiae, Suomen loppu. Karttoihin oli jo piirretty sitä tarkoittavat punaiset nuolet. Meille ei olisi jäänyt mitään. Ei edes meitä, suomalaisia. Junat ja kylmä Siperia odottivat.

Luvut näyttivät asemamme toivottomuuden: Suomessa oli 3,7 ja NL:ssa 180 milj. asukasta. Suomella oli lopulta rintamalla 300 000 ja NL:lla miljoona miestä. Meillä oli 121 lentokonetta, 32 panssarivaunua ja 1 000 tykkiä, NL:lla enimillään 100-kertainen ylivoima. Vihollisen ylivoima oli murskaava ja ilmaherruus ehdoton. Suomi oli kehnosti varustautunut, edes kivääriä ei ollut antaa kaikille. Olimme kuin vakuuttamaton talo tulipalon syttyessä. Pieni oli todella pientä suuren rinnalla. Olimme lähes paljain käsin ylivoimaista vihollista vastassa. Kuin Daavid Goljatin edessä. Moni olisi nostanut kätensä pystyyn, me emme. NL laski valtaavansa Helsingin 2 viikossa ja lyövänsä koko Suomen 2 kk:ssa. Suomi oli tarkoitus antaa 21.12.39 syntymäpäivälahjaksi Stalinille. Saimme myötätuntoa, emme konkreettista apua. Suomen päivät näyttivät luetuilta. Lyötiin vain vetoa, montako päivää se kestäisi.

Suomi kesti 105 kunnian päivää. Teidän ansiostanne, arvon lotat, sisaret ja veteraanit. Te kestitte ne yli-inhimillisin ponnistuksin. Tiesitte saman kuin "Tuntemattoman sotilaan" Rokka: "Tää asja on näin. Jos sie lähet juoksemaan, sie saat juossa Pohjanlahel saakka. Kyl hää tulloo peräs, älä yhtään eppäile. Mut jo sie pysyt paikoillas etkä lähe hitoilkkaa, nii minkä hää tekköö? Et sie sovi hänen kanssa samaan monttuun. Se on tää puolustussovan ratekia. Muuta viisautta siin ei ole, eikä tule." Siksi Kollaa kesti, Taipale kesti, koko isänmaa kesti - teidän ansiostanne. Tiesitte, että jos linjat murtuisivat, Suomi olisi mennyttä. Jokaisen lenkin ketsjussa oli pidettävä. Sota on aina sekä yhden miehen että koko joukon asia.

Noiden 105 päivän jälkeen Suomi oli edelleen vapaa. Etupiiriin uhreiksi joutuneista viidestä maasta vain se säilyi itsenäisenä; Puola ja Baltian maat miehitetiin. Sitkeytenne ansiosta ette hävinneet sotaa, vaan saitte loistavan torjuntavoiton. Teitte mahdottomasta mahdollisen, uskomattoman urotyön. Liittolaisenne olivat lumi, pakkanen ja taidolla käsitelty Suomen hevonen. Puhuttiin jopa salaisesta aseesta, joka meillä täytyi olla. Ja olihan se meillä. Se oli rukous. Taistelu isänmaan puolesta oli myös totista rukoustaistelua. Kotirintama taisteli kanssanne polvillaan – kuten varmasti tekin. Jumala auttoi. Jumalan puuttuessa asioihin, tapahtuu aina ihmeitä. Oli talvisodankin ihme. Jumalan varjeleva käsi oli kansamme yllä.

Sodan uhrin olivat raskaat: lähes 27 000 kaatui ja 45 000 vammautui. Muutkin rauhanehdot olivat kovat. 400 000 joutui jättämään kotinsa. Sodan päättyessä 13.3.40 Suomi suruliputti. Yhteinen vaara myös yhdisti kansan ja synnytti kuulun talvisodan hengen: lujan ja yksimielisen tahdon pitää Suomi omanamme. Emme halunneet elää suuressa keskitysleirissä vailla ihmisarvoa ja omaa kieltä. Suomi tahtoi elää ja olla Suomi ilman etuliitettä. Itsenäisyys on vain siitä herkkä arvo, että se tajutaan täysin vasta sitten, kun sitä ei enää ole. Te tiesitte tarkkaan miksi taistelitte. Henki oli sama kuin pohjalaisella soteleskellä, joka talvisodan aikana sotilasavustusta nostaessaan kuuli miehensä kaatuneen. Hetken päästä hän, 8 lapsen äiti

sanoi: ”20 vuoden kuluttua minulla on antaa neljä uutta miestä puolustamaan isänmaata. Tällä kertaa oli antaa vain mieheni.” Toimistoon tuli syvä hiljaisuus. Suomessa oli tällaisia äitejä.

Tänään on taas kysyttävä, miten teille, jotka ette jättäneet veljeänne, ojentaisimme veljenkäden, joka takaisi teille kunniakansalaisillemme ihmisarvoisen elämän. Miksi pitää jatkuvasti lukea veteraanien kuntoutusrahojen taas loppuneen kesken. Kun rahaa painetaan joka päivä, on ihme, ettei se riitä heille asti. Se on häpeä. Vanha neuvo ”älä katso poliitikon suuta, vaan hänen käsiään”, pätee yhä. Veteraanit eivät halua – eivätkä saa - olla mitään kunniakerjäläisiä. Aikaa parannukseen ei ole paljon - mutta sitä on vielä. Myös sotiemme 30 000 sotaleskestä on elossa enää n. 1 000. Heillekin olisi paikallaan jokin lehvä. Ja pian!

Sota on hirvittävä asia. Emme ikinä halua sitä. Antaisiko lähihistoria viitteitä paremmasta, kun ikuisiksi luullut asiat ovat lakanneet olemasta: NL hajosi, rautaesirippu repesi, Berliinin muuri kaatui 20 v. sitten ja Baltian maat itsenäistyivät. Tässä talossa ja tällä mäellä on aina uskottu ja luotettu tulevaisuuteen. Lapsia ja nuoria, isänmaan toivoja, on kannustettu olemaan kunnon suomalaisia, pitämään kiinni omastamme ja isiemme perinnöstä maailmassa, jossa meitä suomalaisia on vain vajaa promille ja suomea puhuu vain suomalainen. Ajattelen syvän kunnioittavasti myös niitä yli 100 vuoden takaisia keuruulaisia, jotka lastensa tulevaisuutta ajatellen perustivat pitäjän ensimmäiset kansakoulut. On liikuttavaa nähdä koulujen pöytäkirjojen allekirjoitukset: osa perustajista piirsi vain puumerkkinsä, kun eivät osanneet kirjoittaa. Mutta he toivoivat lastensa osaavan ja halusivat siksi kouluja. Tämä on arjen itsenäisyyttä. Seisomista omalla pohjalla tulevaisuuteen uskoen.

Suomi on hyvä maa, paras maa maailmassa. On etuoikeus olla suomalainen. Emmekö yhtyisi eppuluokkalaisen toivotukseen, jonka hän häkeltyneenä kajautti koululle tulleelle papille: ”Moi, pappi! Pidä lippu korkealla!” Pidetään mekin lippu korkealla! Ilmari Kiannon sanoin: ”Nouse Suomen lippu sinivalkoinen! Nouse, hulmahtele pilviin asti!” Kauan, kauan eläköön Suomi!

[Keuruun itsenäisyysjuhla 6.12.2009](#)

[Hannu Välimäen juhlapuhe Pihlajaveden itsenäisyysjuhlassa 6.12.2007](#)